

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ

1. Του Δήμου Ελληνικού – Αργυρούπολης, νομίμως εκπροσωπούμενου.
2. Του Δήμου Αλίμου, νομίμως εκπροσωπούμενου.

ΚΑΤΑ

- 1) Του «Ταμείου Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου», νομίμως εκπροσωπούμενου.
- 2) Των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΥΡΩΣΗ

Της υπ' αριθ. **225/7-1-2013** απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιάρθρωσεων και Αποκρατικοποιήσεων, με θέμα τη μεταφορά στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, κατά τις διατάξεις του ν.3986/2011 (Α' 152).

Ι. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Δυνάμει του άρθρ.1 του ν.3986/2011 συστάθηκε η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (εφεξής: Ταμείο), η διάρκεια του οποίου ορίζεται στα έξι (6) έτη με δυνατότητα παράτασης.
2. Στο όνομα της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και, πιο συγκεκριμένα, της αποπληρωμής του δημοσίου χρέους της χώρας, ως αποκλειστικός σκοπός της σύστασης και λειτουργίας του Ταμείου τίθεται η αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου,

καθώς και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (εφεξής: ΝΠΔΔ) ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ.

3. Στο ίδιο πλαίσιο, στο άρθρ.2 του ως άνω ν.3986/2011, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, ορίζεται ότι το Δημόσιο απεκδύεται κάθε δικαιώματός του επί των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο, άνευ ανταλλάγματος.
4. Περαιτέρω, στις διατάξεις του ίδιου άρθρου προβλέπονται, ακροθιγώς και με χαρακτηριστική ευρύτητα, τα προς αξιοποίηση περιουσιακά στοιχεία του Δημοσίου, τα οποία για το λόγο αυτό πρόκειται να μεταβιβαστούν και περιέλθουν στο Ταμείο, κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, και χωρίς κανένα απολύτως αντάλλαγμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ίδιο άρθρο. Απέχοντας, δηλαδή, ο νομοθέτης από την περιγραφή και το σαφή προσδιορισμό των στοιχείων που αποτελούν την προαναφερόμενη δημόσια περιουσία, επιλέγει να παραπέμψει για τα παραπάνω σε άλλες διατάξεις, ορίζοντας ότι οι κινητές αξίες, τα περιουσιακής φύσης δικαιώματα, καθώς και τα ακίνητα που συνιστούν τα περιουσιακά στοιχεία προς μεταβίβαση άνευ ανταλλάγματος στο Ταμείο, περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν.2362/1995 (Α' 247).
5. Η ασάφεια και η αόριστη αναφορά στην ως άνω δημόσια περιουσία, υπογραμμίζεται και από την ίδια την έννοια του περιουσιακού στοιχείου, στο οποίο περιλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρ.48 του ν.3871/2010, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, ιδίως, τα εξής: *«...Κινητά ή ακίνητα πράγματα, κάθε είδους εμπράγματα, ενοχικά ή εν γένει περιουσιακής φύσεως δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα, όπως ενδεικτικά βιομηχανικής ιδιοκτησίας και πνευματικά δικαιώματα καθώς και δικαιώματα παραγωγής, διαχείρισης, λειτουργίας και προβολής κρατικών λαχείων».*
6. Στο πρώτο εδάφιο του ίδιου άρθρου, παρέχεται η γενική και παράνομη, όπως θα αποδειχθεί στη συνέχεια, νομοθετική εξουσιοδότηση, βάσει της οποίας η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.) δύναται να αποφασίζει την αξιοποίηση, συμπεριλαμβανομένης και της μεταβίβασης, περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου στο Ταμείο, εφαρμοζομένων αναλογικά των

διατάξεων του ν.3049/2002, δίχως βέβαια τα στοιχεία αυτά να προσδιορίζονται.

7. Προς επίτευξη των παραπάνω στόχων και, ιδίως, με την εκ νέου επίκληση της επιτακτικής ανάγκης εξυπηρέτησης έντονου δημοσίου συμφέροντος, εκδόθηκε ο ειδικότερος ν.4062/2012 «Αξιοποίηση του πρώην αεροδρομίου Ελληνικού - Πρόγραμμα ΗΛΙΟΣ – Προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές» (Α' 70).
8. Η κατά τον παραπάνω τρόπο αξιοποίηση των περιουσιακών αγαθών του Δημοσίου, συμβάλλει, σύμφωνα με το άρθρ.1 του νόμου αυτού, στην επίτευξη των εθνικών δημοσιονομικών και αναπτυξιακών στόχων, ενδεικτικά αναφερόμενων της προσέλκυσης επενδύσεων και δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας για την οικονομία της χώρας, της ενίσχυσης της επιχειρηματικής καινοτομίας, της δημιουργία θέσεων εργασίας σε τομείς με υψηλή ανταγωνιστικότητα, καθώς και της δημιουργίας ενός μητροπολιτικού πόλου πολλαπλών λειτουργιών, εθνικής εμβέλειας και διεθνούς αναφοράς.
9. Στο πλαίσιο αυτό, καταρτίστηκε και εγκρίθηκε Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του Μητροπολιτικού Πόλου Ελληνικού - Αγίου Κοσμά, το οποίο ρυθμίζεται στα άρθρα 2-7 του ίδιου ως άνω νόμου.
10. Ειδικότερα, στα άρθρα 4 και επόμενα του προαναφερόμενου νόμου, ρυθμίζονται τα σχετικά με την ομώνυμη εταιρεία «Ελληνικό - Εταιρεία Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ακινήτων Ελληνικού Αεροδρομίου Α.Ε.» (εφεξής «Ελληνικό Α.Ε.») ζητήματα, η οποία διατυπώνει, μάλιστα, νόμιμη γνωμοδότηση για την έγκριση του σχεδίου αυτού.
11. Η σύσταση της παραπάνω ανώνυμης εταιρείας, με ειδικό σκοπό ακριβώς, όπως προαναφέρθηκε, τη διοίκηση, διαχείριση και αξιοποίηση της έκτασης και των εγκαταστάσεων του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού, ερείδεται στο άρθρ.42 του ν.3943/2011 , στις διατάξεις του οποίου ορίζονται, μεταξύ άλλων τα εξής: *«3. β) Με την παρέλευση ενός μηνός από την πρώτη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου η διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση του ακινήτου και των επ' αυτού κτιρίων και εγκαταστάσεων του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού, με τα παραρτήματα και τα συστατικά του, περιέρχονται αυτοδικαίως στην Εταιρεία, η οποία δικαιούται να ενεργεί κάθε σχετική πράξη διαχείρισης, αξιοποίησης και εν γένει εκμετάλλευσης για δικό της λογαριασμό και στο όνομα της. Από την ίδια ως άνω ημερομηνία η εταιρεία*

υπεισέρχεται αυτοδικαίως στις τυχόν συμβάσεις μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλες συμβάσεις διοίκησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης των ως άνω ακινήτων. γ) Ο κινητός εξοπλισμός όλων των ανωτέρω κτιρίων και εγκαταστάσεων περιέρχεται σε αυτήν κατά κυριότητα χωρίς αντάλλαγμα, μετά από προηγούμενη καταγραφή και τη σύνταξη και υπογραφή σχετικού πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής (...) ε) Η Εταιρεία μπορεί για την εξυπηρέτηση του σκοπού της να αποκτή εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα σε άλλα ακίνητα, που βρίσκονται πλησίον της εκτάσεως του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού, με σκοπό τη διοίκηση, αξιοποίηση και εν γένει συνολική εκμετάλλευση αυτών».

12. Κατ' απόλυτη αντιστοιχία, δυνάμει του άρθρ.7 του ν.4062/2012, η χρήση, διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των ακινήτων και των επ' αυτών κτιρίων και εγκαταστάσεων, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους, του Εθνικού Αθλητικού Κέντρου Νεότητας (εφεξής: ΕΑΚΝ) Αγίου Κοσμά Αττικής, καθώς και του πρώην Ολυμπιακού Κέντρου Ιστιοπλοίας (Μαρίνα) Αγ. Κοσμά Αττικής, περιέρχονται αυτοδικαίως στην ίδια ανώνυμη ως άνω εταιρεία «Ελληνικό Α.Ε.», ενώ η τελευταία αφενός, δικαιούται να ενεργεί κάθε σχετική πράξη διαχείρισης, αξιοποίησης και εν γένει εκμετάλλευσης για δικό της λογαριασμό και στο όνομα της, αφετέρου υπεισέρχεται αυτοδικαίως στις τυχόν συμβάσεις μίσθωσης, παραχώρησης ή άλλες συμβάσεις διοίκησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης των παραπάνω ακινήτων.
13. Μάλιστα, με βάση το άρθρο 8 του ν.4062/2012, ανακαλούνται αυτοδικαίως όλες οι πράξεις ή αποφάσεις, με τις οποίες παραχωρήθηκαν κατά χρήση κτήρια, γήπεδα, άλλοι κύριοι, βοηθητικοί ή αποθηκευτικοί χώροι, αθλητικές ή άλλες εγκαταστάσεις, που έχουν περιέλθει στη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση της Ελληνικό ΑΕ.
14. Δυνάμει των προαναφερόμενων διατάξεων και, ιδίως, των άρθρ.2-7 του ν.4062/2012 και του άρθρ.48 του ν.3871/2010, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη με την παρούσα, υπ' αριθ. **225/10-1-2013** απόφαση της Δ.Ε.Α.Α. με θέμα τη μεταφορά άνευ ανταλλάγματος των προβλεπόμενων με αυτή, στοιχείων στο Ταμείο.
15. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για τη μεταβίβαση και περιέλευση στο Ταμείο από το Ελληνικό Δημόσιο, του νεοσυσταθέντος με τα άρθρα 18-26 του ίδιου ως άνω νόμου, «δικαιώματος επιφανείας» επί των ακινήτων και των επ'

αυτών κτηρίων και εγκαταστάσεων, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους, του ακινήτου του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού, καθώς και του ΕΑΚΝ Αγίου Κοσμά Αττικής, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους. Με την ίδια απόφαση, μεταβιβάζεται και περιέρχεται χωρίς αντάλλαγμα στο Ταμείο, κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, ποσοστό 30% εξ αδιαιρέτου των ακινήτων αυτών.

16. Τα άρθρα 18 και επόμενα του ν.3986/2011 αναλύουν και περιγράφουν τη φύση και το περιεχόμενο της νέας αυτής μορφής εμπράγματος δικαιώματος, που διασπά την αρχή του *numerus clausus*, έτσι όπως έως σήμερα ήταν κατοχυρωμένο στον Αστικό Κώδικα, και τη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων.
17. Ως «επιφάνεια» ορίζεται, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ως άνω νόμου, το εμπράγματο δικαίωμα φυσικού ή νομικού προσώπου να κατασκευάζει κτίσμα σε έδαφος κτήματος που είναι, κατά το χρόνο σύστασης του δικαιώματος, δημόσιο, και να ασκεί στο κτίσμα αυτό ή σε κτίσμα ήδη κατασκευασμένο σε τέτοιο κτήμα τις εξουσίες, που παρέχει το δικαίωμα της κυριότητας. Η επιφάνεια συστήνεται με σύμβαση για ορισμένο χρόνο, και πάντως, όχι μεγαλύτερο των ενενήντα εννέα (99) ετών και μικρότερο των πέντε (5) ετών, με ρητή δυνατότητα παράτασης της διάρκειάς της.
18. Την ως άνω υπ' αριθ. **225/10-1-2013** απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (εφεξής: ΔΕΑΑ). με θέμα τη μεταφορά άνευ ανταλλάγματος των προβλεπόμενων με αυτήν στοιχείων στο Ταμείο, προσβάλλουμε παραδεκτά και εμπρόθεσμα με την παρούσα αίτηση ακυρώσεως, με προφανές έννομο συμφέρον, το οποίο θεμελιώνεται στο γεγονός ότι η επίμαχη έκταση που μεταβιβάζεται εμπίπτει στα όρια των Δήμων μας και οποιαδήποτε αξιοποίησή του, με όποιο τρόπο και αν την εννοεί το Ελληνικό Δημόσιο και το ΤΑΙΠΕΔ, θα επηρεάσει πρωτίστως και καθοριστικά την ποιότητα της ζωής και της διαβίωσης των κατοίκων των Δήμων μας.
19. Άλλωστε, η επίμαχη έκταση προοριζόταν ήδη από έτος 1995 για τη δημιουργία Μητροπολιτικού Πάρκου και αποτελεί ζήτημα μείζονος σημασίας για το Δήμους μας, για τους δημότες τους, καθώς και για το σύνολο των κατοίκων του Λεκανοπεδίου, η ποιότητα ζωής των οποίων συνεχώς υποβαθμίζεται.

II. ΛΟΓΟΙ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

A. Παραβίαση της ελεύθερης δράσης και της οικονομικής αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτές κατοχυρώνονται στα άρθρα 5&1, 101 και 102 του Συντάγματος.

1. Στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην ... οικονομική ... ζωή της Χώρας, εφ' όσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη». Με τη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται η οικονομική ελευθερία, ειδικότερη εκδήλωση της οποίας αποτελεί η ελευθερία ασκήσεως επιχειρηματικής δραστηριότητας στα πλαίσια της ανταγωνιστικής αγοράς.
2. Και να μεν, όπως κρίνεται παγίως από τη νομολογία του Δικαστηρίου Σας, η εν λόγω συνταγματική διάταξη δεν αποκλείει τη θέσπιση με νόμο ή με κανονιστική διοικητική πράξη, εκδιδόμενη κατ' εξουσιοδότηση νόμου, θεμιτών κατ' αρχήν περιορισμών της οικονομικής ελευθερίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι περιορισμοί όμως αυτοί αφ' ενός μεν δεν επιτρέπεται να θίγουν τον πυρήνα της συνταγματικώς κατοχυρωμένης οικονομικής ελευθερίας, καθιστώντας αδύνατη ή ουσιωδώς δυσχερή την πραγματοποίηση και των θεμιτών ακόμη σκοπών της επιχειρηματικής δραστηριότητας, από τους οποίους εξαρτάται η επιβίωση της επιχείρησης, αφ' ετέρου, και ενόψει της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), οι ως άνω περιορισμοί πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς το σκοπό αυτό (βλ. ΣτΕ 3633/2004 Ολ., 4171-2/2-12, 2227/2012, 1210/2010, 366/2008, 1038/2006, 4388, 3665, 1991, 85/2006 επτ., 1686/2002, 3624-5/2001, 2918/1986, κ.ά.).

3. Περαιτέρω, στο άρθρο 102 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. ... Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους. 2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. ... 3. ... 4. Το Κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και **δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους**. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται, όπως νόμος ορίζει. 5. Το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την **εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών**. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το Κράτος. Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του Κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης».
4. Περαιτέρω, κατ' εφαρμογή του πρόσφατου ν.3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87), προβλέπονται τα ακόλουθα: «*Οι δήμοι και οι περιφέρειες συγκροτούν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελούν θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν.1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α'). Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις συγκροτούνται ως ενιαίες μονάδες για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες του κράτους και ασκούν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα στις κρατικές υποθέσεις της περιφέρειάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 101 του Συντάγματος*».

5. Τέλος, στο άρθρ.9 του προαναφερόμενου Ευρωπαϊκού Χάρτη ορίζονται τα εξής: *«Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν δικαίωμα, στα πλαίσια της εθνικής οικονομικής πολιτικής, σε επαρκείς ίδιους πόρους τους οποίους μπορούν να διαθέτουν ελεύθερα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους».*
6. Από τα ανωτέρω, συνάγεται, κατ' αρχάς, ότι οι αιτούντες Δήμοι, στο πλαίσιο της θεσμικώς εγγυημένης από το συντακτικό νομοθέτη, οικονομικής αυτοτέλειάς του, δικαιούμεθα και οφείλουμε να ασκούμε επιχειρηματική δράση, με την οποία επιδιώκεται η πρόσκτηση μέσων για την κάλυψη των διαρκώς αυξανόμενων δαπανών λειτουργίας μας και, επομένως, είμεθα άνευ ετέρου φορέας του δικαιώματος στην επιχειρηματική ελευθερία, που απορρέει από το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, καθ' ό μέρος η δράση του συνάπτεται με την άσκηση δραστηριοτήτων στο χώρο του εγγυημένου θεσμού των ΟΤΑ.
7. Προκύπτει, επίσης, με σαφήνεια αφενός η δυνατότητα μεταβίβασης και ανάθεσης κρατικών αρμοδιοτήτων στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (εφεξής: ΟΤΑ), αφετέρου δε η θέσπιση διοικητικής και, ιδίως, οικονομικής αυτοτέλειας υπέρ των τελευταίων.
8. Αντιθέτως, η μεταβίβαση τοπικών αρμοδιοτήτων στην κεντρική εξουσία, στο μέτρο που θίγεται ο πυρήνας του ως άνω θεσμού, συνιστά παράνομη και αντισυνταγματική πρωτοβουλία.
9. Προς εκπλήρωση της συνταγματικής τους αποστολής, οι ΟΤΑ στο σύνολό τους, και εν προκειμένω οι Δήμοι, έχουν, συνεπώς, στα πλαίσια της εθνικής οικονομικής πολιτικής, οικονομική αυτοτέλεια, η οποία, δυνάμει του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, ερμηνεύεται ορθώς ως δικαίωμα σε επαρκείς ίδιους πόρους, τους οποίους μπορούν να διαθέτουν ελεύθερα.
10. Όπως, άλλωστε, έχει κριθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου Σας, οι ΟΤΑ επιδιώκουν, λειτουργώντας ως δημόσιες επιχειρήσεις, το δημόσιο σκοπό της διασφάλισης στο σύνολο των δημοτών τους εκείνων των ζωτικών αγαθών και υπηρεσιών, επί ελλείψεως των οποίων δεν υφίστανται οι ομαλοί όροι για την κατά τα σύγχρονα κριτήρια αξιοπρεπή διαβίωση του ανθρώπου και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, που εγγυώνται τα άρθρα 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος. Κατά συνέπεια, και στη λειτουργία των ΟΤΑ θα πρέπει να θεωρηθεί ότι ισχύει η αρχή της συνεχούς λειτουργίας που διέπει τη δημόσια διοίκηση. Ως εκ τούτου δημόσιες επιχειρήσεις που παρέχουν ζωτικής σημασίας αγαθά και υπηρεσίες, ασχέτως του νομικού τους

ενδύματος, τελούν πάντοτε υπό την εξάρτηση και την εποπτεία του Κράτους (ΣτΕ ΠΕ 158/92, 385/95, 32,33,34/98).

11. Στο πλαίσιο αυτό, το κράτος οφείλει να λαμβάνει τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα, για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των αναγκαίων πόρων των Δήμων. Ως νομικά πρόσωπα με ξεχωριστή και διάφορη του Κράτους, νομική προσωπικότητα, απολαμβάνουν πλήρως του αναπαλλοτρίωτου δικαιώματος στην ιδιωτική περιουσία, την οποία μπορούν να διαθέτουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.
12. Ως εκ τούτου, η τοπική αυτοδιοίκηση δεν είναι νοητή χωρίς την εξασφάλιση των οικονομικών προϋποθέσεων που την καθιστούν βιώσιμη και εφικτή. Ο κοινός νομοθέτης, δεσμευόμενος από τον παραπάνω συνταγματικά κατοχυρωμένο θεσμό, δεν ενεργεί νομίμως στην περίπτωση της μεταβίβασης στην κεντρική διοίκηση του κράτους, αυτών των αρμοδιοτήτων, οι οποίες εξασφαλίζουν την προσπόριση των αναγκαίων για την οικονομική αυτοτέλεια των Δήμων εσόδων. Διότι με τον τρόπο αυτό, επέρχεται παραβίαση της εγγύησης που θεσπίζει ο συντακτικός νομοθέτης υπέρ των τοπικών αυτοδιοικούμενων κοινωνιών, και μάλιστα στον πυρήνα της.
13. Πιο συγκεκριμένα, το Δικαστήριό Σας, κατά πάγια νομολογία, έχει δεχθεί τα εξής: «Δεν θα ήταν όμως επιτρεπτή κατά το Σύνταγμα η δημιουργία πρωτοβάθμιων ΟΤΑ τόσο ευρείας περιφέρειας, ώστε να καταργείται, κατ' ουσίαν, η αποτελούσα τον πυρήνα των συνταγματικών διατάξεων, με τις οποίες κατοχυρώνεται η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, έννοια της τοπικότητας και, συγκεκριμένα, η αυτοδιοίκηση των τοπικών κοινωνιών σε ένα πρώτο επίπεδο» (ΣτΕ Ολομ. 37, 38, 39/2013).
14. Ομοίως, έχουν γίνει δεκτά τα ακόλουθα: «Ο συντακτικός νομοθέτης επιβάλλει την εξασφάλιση οικονομικής αυτοτέλειας και πόρων. Έτσι, ο κοινός νομοθέτης δεσμεύεται από την ως άνω βούληση του συντακτικού νομοθέτη και δεν δύναται κατ' επίκληση γενικώς του δημοσίου συμφέροντος και κριτηρίων που δεν προβλέπονται από το άρθρο 102 του Συντάγματος να συγκροτεί πρωτοβάθμιους ΟΤΑ τόσο ευρείας περιφέρειας, ώστε να καταργείται, κατ' ουσίαν, η αποτελούσα τον πυρήνα των πιο πάνω διατάξεων, με τις οποίες κατοχυρώνεται η τοπική αυτοδιοίκηση, έννοια της τοπικότητας» (ΣτΕ Ολομ. 35/2013).

15. Στο πλαίσιο της ενδεχόμενης αντισυνταγματικής μεταβίβασης στην κεντρική διοίκηση της γενικής αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις και δυνάμει της παραπάνω αναφερόμενης πάγιας νομολογίας του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και η οικονομική αυτοτέλεια των Δήμων συνδέεται άρρηκτα με τη βιωσιμότητα των ΟΤΑ.
16. Στην προκειμένη περίπτωση, η προβλεπόμενη με την προσβαλλόμενη πράξη μεταβίβαση και περιέλευση στο Ταμείο από το Ελληνικό Δημόσιο, του νεοσυσταθέντος με τα άρθρα 18-26 του ίδιου ως άνω νόμου, «δικαιώματος επιφανείας» επί των ακινήτων και των επ' αυτών κτηρίων και εγκαταστάσεων, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους, του ακινήτου του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού, καθώς και του ΕΑΚΝ Αγίου Κοσμά Αττικής, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους, συνεπάγεται την προσβολή του δικαιώματος των Δήμων στην οικονομική τους βιωσιμότητα. Πρόκειται δηλαδή για έμμεση αλλά ουσιαστική κατάργηση της οικονομικής αυτοτέλειας των θιγόμενων και αιτούντων την παρούσα Δήμων.
17. Συνάγεται, εξ όλων των ανωτέρω, ότι το κράτος παραβιάζει διπλά, με την προσβαλλόμενη αυτή απόφαση της ΔΕΕΑ, τον πυρήνα του συνταγματικού θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως αυτός κατοχυρώνεται συνταγματικά στο προαναφερόμενο άρθρο 102.
18. Διότι όχι μόνο προβαίνει παρανόμως στη μεταβίβαση τοπικών αρμοδιοτήτων προς την κεντρική εξουσία, οι οποίες εκ του Συντάγματος και κατά τεκμήριο, συνιστούν τοπικές υποθέσεις, αλλά επιπρόσθετα, απέχει από το να λαμβάνει τα αναγκαία νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα, για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας.
19. Και ακόμα και αν η προαναφερθείσα μεταβίβαση προς το Ταμείο του νεοσυσταθέντος «δικαιώματος επιφανείας» επί των ακινήτων και των επ' αυτών κτηρίων και εγκαταστάσεων, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους, του ακινήτου του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού, καθώς και του ΕΑΚΝ Αγίου Κοσμά Αττικής, με τα παραρτήματα και τα συστατικά τους, θεωρηθεί ότι δεν συνιστά τοπική υπόθεση, πρέπει, όμως, να αποφασίζεται με κριτήρια και διαδικασίες επιστημονικές, οι οποίες διασφαλίζουν αφ' ενός μεν την, κατά την συνταγματική επιταγή, διατήρηση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ ως φυσικών φορέων διαχείρισης των τοπικών τους υποθέσεων, αφ' ετέρου δε το

αντίστοιχο δικαίωμα των πολιτών καθώς και τον άμεσο, έγκαιρο και αποτελεσματικό έλεγχο των σχετικών επιλογών.

20. Η εφαρμογή όμως τέτοιων κριτηρίων και διαδικασιών, οι οποίες επιτρέπουν την αναγκαία εξατομικευμένη εξέταση κάθε περιπτώσεως αφαίρεσης της εξουσίας διαχείρισης και εξασφάλισης της οικονομικής βιωσιμότητας των ΟΤΑ είναι εξ ορισμού διοικητικές και συμμετοχικές και, ως εκ τούτου, δεν προσιδιάζουν στην κατά το άρθρο 26 του Συντάγματος φύση του τυπικού νόμου, αλλά στην κανονιστικώς δρώσα Διοίκηση, και δη σε επίπεδο προεδρικού διατάγματος και υπουργικής αποφάσεως (ΣτΕ 2227/2012).
21. Με τα δεδομένα αυτά, προκύπτει ότι η προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη υπ' αριθ. **225/7-1-2013** απόφαση της ΔΕΑΑ, η οποία μάλιστα, δεν στηρίζεται στην αναγκαία, κατά τα προεκτεθέντα, τεκμηριωμένη επιστημονική μελέτη, καταρτισθείσα με τη συμμετοχή του ενδιαφερομένου ΟΤΑ, θα πρέπει να κριθεί από το δικαστήριό Σας ανίσχυρη ως αντίθετη αφενός προς τα άρθρα 2 παρ. 1, 5 παρ.1, 26 και 102 παρ.1 του Συντάγματος, διότι παραβιάζει προδήλως την οικονομική ελευθερία και την οικονομική αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία οφείλει να διασφαλίζει στους ζημιότες της εκείνα τα ζωτικά αγαθά και υπηρεσίες, ελλείψει των οποίων δεν υφίστανται οι ομαλοί όροι για την αξιοπρεπή τους διαβίωση και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Β. Παράβαση των προϋποθέσεων νόμιμης νομοθετικής εξουσιοδότησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 43 παρ.2 του Συντάγματος

1. Στο άρθρο 43 παρ.2 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται τα εξής: *«Υστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό».*
2. Προκειμένου, δηλαδή, ένα διοικητικό όργανο να μπορεί να καθίσταται νομίμως φορέας της νομοθετικής εξουσιοδότησης, η τελευταία οφείλει, κατά

πρώτον, να πληροί τις ειδικές και αναγκαίες προϋποθέσεις του ειδικού και ορισμένου χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, ειδική είναι η εξουσιοδότηση, όταν καθορίζει συγκεκριμένα τα προς ρύθμιση θέματα, ορισμένη δε, όταν περιλαμβάνει με σαφήνεια τα κριτήρια, τις αρχές και τις κατευθύνσεις, εντός του πλαισίου των οποίων η διοίκηση θα προβεί στην κανονιστική ρύθμιση.

3. Κατά δεύτερον, η νομοθετική εξουσιοδότηση απαιτείται να ρυθμίζει, αποκλειστικά, θέματα ειδικότερα ή τοπικού ενδιαφέροντος ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν πληρούνται τα προαναφερόμενα κριτήρια, στοιχειοθετείται παραβίαση των συνταγματικών επιταγών, με συνέπεια η εκδοθείσα κανονιστική πράξη να πάσχει ακυρότητα, ως ερειδόμενη σε αντισυνταγματική διάταξη νόμου.
4. Η έννοια και το περιεχόμενο των ανωτέρω προϋποθέσεων έχει αποσαφηνιστεί από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου Σας. Ειδικότερα, έχουν γίνει δεκτά τα εξής: «Ως 'ειδικότερα θέματα', για την ρύθμιση των οποίων επιτρέπεται η νομοθετική εξουσιοδότηση σε άλλα πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοικήσεως, νοούνται μερικότερες περιπτώσεις θεμάτων που ρυθμίζονται ήδη στον τυπικό νόμο σε γενικό έστω, αλλά πάντως ορισμένο πλαίσιο» (ΣτΕ Ολομ. 235/2012, 1892/2010, 152/2009, 3973/2009, 4025/1998).
5. Περαιτέρω, στην απόφαση 3285/2011 του Δικαστηρίου Σας έχουν κριθεί τα ακόλουθα: «Η νομοθετική εξουσιοδότηση, για να είναι νόμιμη, πρέπει να είναι ειδική και ορισμένη, δηλαδή να προβαίνει σε συγκεκριμένο προσδιορισμό του αντικείμενου της και να καθορίζει τα όριά της σε σχέση προς αυτό. Η εξουσιοδοτική, επομένως, διάταξη πρέπει να μην είναι γενική και αόριστη, ασχέτως αν είναι ευρεία ή στενή, αν περιλαμβάνει δηλαδή μεγάλο ή μικρό αριθμό περιπτώσεων, τις οποίες η Διοίκηση μπορεί να ρυθμίσει κανονιστικώς βάσει της νομοθετικής εξουσιοδότησης (...) Ως ειδικότερα θέματα νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης» (ΣτΕ 3285/2011).
6. Δυνάμει των προαναφερόμενων, συνάγεται ότι το Δικαστήριό Σας παγίως έχει δεχθεί την αντισυνταγματικότητα διατάξεων νόμου που παραβιάζουν τις τιθέμενες προϋποθέσεις της νομιμότητας της νομοθετικής εξουσιοδότησης

προς ένα διοικητικό όργανο. Αντιστοίχως, ως προς το χαρακτήρα του ειδικού, λεπτομερειακού ή τεχνικού θέματος, ακύρωσε την κανονιστική πράξη για τον εξής λόγο: *«Τα θέματα, τα οποία εξουσιοδοτείται να ρυθμίσει η κανονιστικός δρώσα Διοίκηση (...) δεν μπορούν να θεωρηθούν ειδικότερα ή μερικότερα, σε σχέση με τα θέματα που ρυθμίζουν οι προαναφερθείσες διατάξεις τυπικών νόμων ή λεπτομερειακά ή τεχνικά θέματα. Επομένως, δεν είναι συνταγματικώς επιτρεπτό η επίμαχη εξουσιοδότηση να απευθύνεται σε όργανο άλλο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας»* (ΣτΕ 445/2010).

7. Εν προκειμένω, η νομοθετική εξουσιοδότηση παρέχεται από τις διατάξεις του άρθρ.2 του προαναφερόμενου νόμου υπ' αριθ.3986/2011, το οποίο αποτελεί το κύριο νομικό έρεισμα για την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης. Στις διατάξεις αυτές, με χαρακτηριστική ασάφεια και δίχως καμία οριοθέτηση του θέματος που πρόκειται να ρυθμιστεί, προβλέπεται ότι στο Ταμείο μεταβιβάζονται και περιέρχονται, άνευ ανταλλάγματος, οι κινητές αξίες, τα περιουσιακής φύσης δικαιώματα, καθώς και τα ακίνητα, *«από αυτά που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν.2362/1995 (Α' 247)»*.
8. Συνάγεται, δηλαδή, η παραπομπή του τυπικού νομοθέτη σε μια άλλη διάταξη νόμου, η οποία ομοίως, δεν πληροί ούτε αυτή τους προαναφερόμενους αναγκαίους όρους, προκειμένου να καταστήσει τη νομοθετική εξουσιοδότηση νόμιμη. Διότι οι διατάξεις του άρθρου 6Α δεν εμπεριέχουν παρά μια γενική αναφορά στους μεσοπρόθεσμους στόχους και την περιγραφή και αξιολόγηση των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων και προοπτικών.
9. Στο πλαίσιο αυτό, η νομοθετική εξουσιοδότηση που παρέχεται φέρει χαρακτήρα παντελώς αόριστο και γενικό. Σε αντίθεση με το ορισμένο και ειδικό που απαιτείται από τις προαναφερόμενες συνταγματικές επιταγές, όπως αυτές διευκρινίστηκαν και αποσαφηνίστηκαν από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου Σας, οι εν λόγω διατάξεις αδυνατούν να οριοθετήσουν στο μέτρο του αναγκαίου και να προσδιορίσουν συγκεκριμένα το αντικείμενο της εξουσιοδοτήσεως, καθορίζοντας τα όριά της σε σχέση προς το ρυθμιζόμενο θέμα.

10. Για το λόγο, συνεπώς, του αόριστου και γενικού χαρακτήρα της, η υπό κρίση νομοθετική εξουσιοδότηση είναι παράνομη ως αντισυνταγματική.
11. Κατ' αντιστοιχία, τα ρυθμιζόμενα με την κανονιστική πράξη θέματα δεν τυγχάνουν ειδικού, τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, με συνέπεια με συνέπεια η νομοθετική εξουσιοδότηση να φέρει διπλό αντισυνταγματικό χαρακτήρα.
12. Ειδικότερα, η προβλεπόμενη με την προσβαλλόμενη κανονιστική πράξη δε συνιστά ζήτημα τεχνικού χαρακτήρα, και αυτό είναι εκ της φύσεώς του αποδεδειγμένο. Η πρόβλεψη να μεταβιβαστεί άνευ ανταλλάγματος ένα απροσδιόριστο σύνολο περιουσιακών στοιχείων που ανήκει στην ιδιοκτησία των Δήμο μας, προς το Ταμείο, είναι σε κάθε περίπτωση θέμα ουσιαστικό και όχι τεχνικό.
13. Δεν αποτελεί, όμως, ούτε θέμα λεπτομερειακό. Η μεταβίβαση της περιγραφόμενης με την προσβαλλόμενη και τα τοπογραφικά διαγράμματα τα οποία επικαλείται, παρουσίας, ισοδυναμεί με την διπλάσια έκταση του κράτους του Μονακό. Η μεταβίβαση, δηλαδή, της έκτασης αυτής, δίχως αντάλλαγμα, με αποκλειστικό στόχο την αξιοποίησή της, απέχει μάλλον από το χαρακτηρισμό της ως ζητήματος επουσιώδους ή λεπτομερειακού, το οποίο θα εναπόκειντο στη διοίκηση.
14. Τέλος, τα κρίσιμα ζητήματα που ρυθμίζονται με την προσβαλλόμενη, δεν θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν «ειδικά». Αυτά, όπως άλλωστε έχει ήδη υπογραμμιστεί παραπάνω και, ιδίως, από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου Σας, συνίστανται σε μερικότερες περιπτώσεις θεμάτων που ρυθμίζονται ήδη στον τυπικό νόμο σε γενικό έστω, αλλά πάντως ορισμένο πλαίσιο.
15. Ελλείπει, στην προκειμένη περίπτωση, τόσο του ορισμένου πλαισίου, αλλά και της ρύθμισής του στον τυπικό νόμο, συνάγεται με σαφήνεια ότι το υπό κρίση ζήτημα δεν φέρει το χαρακτήρα του ειδικού. Διότι, όπως ήδη εκτέθηκε, ο τυπικός νόμος αναφέρεται στη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων τόσο ακροθιγώς, ώστε να μην είναι δυνατό να θεωρείται η παραπάνω αναφορά ως ρύθμιση του θέματος, εξειδίκευση του οποίου θα επέρχονταν με την κανονιστική πράξη.
16. Αν σε όλα αυτά προστεθεί, επιπλέον, η απουσία του προσδιορισμού των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων και από τις διατάξεις του

ν.4062/2012, οι οποίες διέπουν ειδικώς την αξιοποίηση της μεταβιβαζόμενης περιουσίας των Δήμων μας προς το Ταμείο, καθίσταται σαφής ο παράνομος και αντισυνταγματικός χαρακτήρας της κατ' επίφαση παρασχεθείσας νομοθετικής εξουσιοδότησης.

17. Ως εκ τούτου, και επειδή η διπλή παραβίαση του άρθρ.43 παρ.2 του Συντάγματος θα πρέπει να θεωρείται αποδεδειγμένη, η κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσα δε, και προσβαλλόμενη με την παρούσα απόφαση, ακυρωτέα ως ερειδόμενη σε αντισυνταγματική διάταξη νόμου, η τελευταία οφείλει να ακυρωθεί από το Δικαστήριό Σας.

Γ. Παραβίαση της αρχής της αειφόρου ανάπτυξης.

1. Ένας από τους κύριους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να καταβάλλει προσπάθειες για την αειφόρο ανάπτυξη της Ευρώπης με γνώμονα κυρίως ένα υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος. Το άρθρο 3 της Συνθήκης ΕΕ, που αντικατέστησε κατ' ουσίαν το άρθρο 2 της Συνθήκης ΕΚ, ορίζει ότι η Ένωση .. «Εργάζεται για την αειφόρο ανάπτυξη της Ευρώπης ... με στόχο .. το υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος...».
2. Το υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητάς του πρέπει να ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ένωσης και να διασφαλίζονται σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης. Προσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 11 της Συνθήκης ΛΕΕ (πρώην άρθρο 6) «οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον κανονισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων ... ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.».

3. Το άρθρο 37 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος έχει πλέον τη ίδια τυπική ισχύ με τις Συνθήκες ορίζει επίσης ότι : «Το υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητάς του πρέπει να ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ένωσης και να διασφαλίζονται σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης».
4. Η αειφόρος ανάπτυξη επιχειρεί να συνθέσει το αίτημα για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης με την περιβαλλοντική και την κοινωνική προστασία, σταθμίζοντας τις επιπτώσεις των επιμέρους δημόσιων πολιτικών. Οι εν λόγω διατάξεις της Συνθήκης είναι διατάξεις άμεσης ισχύος και δεσμεύουν τα κράτη μέλη.
5. Εξάλλου, από τις διατάξεις του άρθρου 24 του Συντάγματος σε συνδυασμό με το άρθρο 106 παρ. 1 αυτού, απορρέει η αρχή ότι η αναπτυξιακή οικονομική πολιτική ασκείται σε συνδυασμό προς τη δημόσια πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος ούτως ώστε η ανάπτυξη να είναι βιώσιμη (ΣτΕ Ολομ. 674/2010, , 3520/2010). Όπως ορίζεται στο Σύνταγμα 1975/1986/2001/2008, στο άρθρο 24, «1.Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα, στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων....2.Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να

εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης...».

6. Η προστασία του περιβάλλοντος και η οικονομική ανάπτυξη αποτελούν στη σύγχρονη κοινωνία μεγέθη που αντιπαρατίθενται και συχνά συγκρούονται, με αποτέλεσμα να συγκρούονται και τα αντίστοιχα δικαιώματα που προστατεύονται από το Σύνταγμα. Πράγματι, το δικαίωμα στο περιβάλλον του άρθρου 24 του Συντάγματος έρχεται πολλές φορές σε έντονη σύγκρουση με τα δικαιώματα της οικονομικής ελευθερίας και ανάπτυξης (άρθρα 5, παράγραφος 1 και 106, παράγραφος 1). Η σύγκρουση αυτή δεν μπορεί να επιλυθεί με αναφορά στην ιεραρχική κλίμακα ισχύος ή με την αφηρημένη στάθμιση των συγκρουόμενων δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, η λύση αναζητείται στο Σύνταγμα και στις συνταγματικά θεμελιωμένες αρχές της πρακτικής αρμονίας, της στάθμισης κόστους οφέλους και της αναλογικότητας (ΣτΕ Ολομ. 462/2010, 613/2002, 3478/2000). Η απώλεια της αυτοτέλειας της οικονομικής ανάπτυξης προφανώς πλήττει την οικονομική ελευθερία των ιδιωτών και θέτει τα όριά της, λαμβάνοντας υπόψη περιβαλλοντικές και κοινωνικές παραμέτρους.

7. Στην προκειμένη περίπτωση, ωστόσο, ουδεμία μέριμνα λαμβάνεται με την προσβαλλόμενη πράξη για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές παραμέτρους που υφίστανται από τη μεταβίβαση της περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου στο ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε για την οικονομική αξιοποίηση της επίμαχης περιοχής. Το Ελληνικό Δημόσιο μεταβιβάζει άνευ άλλου τινός την περιουσία του σε μια Α.Ε και μάλιστα χωρίς αντάλλαγμα, χωρίς καμία δέσμευση προκειμένου να την «αξιοποιήσει» ελεύθερα για 99

χρόνια, χωρίς να διασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος, το οποίο επίσης εμπίπτει στην έννοια του γενικότερου δημόσιου συμφέροντος.

8. Προσθέτως, ουδεμία δέσμευση δεν λαμβάνεται για τη δημιουργία Μητροπολιτικού Πάρκου ούτε καν για την πρόβλεψη χώρων πρασίνου. Υπενθυμίζεται ότι ήδη στο άρθρο 9 του Ν.2338/1995 (με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση για την κατασκευή του νέου Αεροδρομίου των Σπάτων), επισημαίνεται ότι ο χώρος, που καταλαμβάνει σήμερα το Αεροδρόμιο του Ελληνικού, προορίζεται κυρίως για τη δημιουργία μητροπολιτικής ζώνης πρασίνου. Η προστασία, συντήρηση, διαχείριση και με κάθε τρόπο αξιοποίηση αυτού του χώρου, καθώς και η εκπόνηση των σχετικών μελετών, ανατίθεται, με βάση το συγκεκριμένο άρθρο, σε ειδικό Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, με έδρα την Αθήνα και με την επωνυμία «Διαχειριστικός Φορέας Μητροπολιτικής Ζώνης Λεκανοπεδίου Αθηνών». Η βούληση του νομοθέτη να αξιοποιήσει την επίμαχη περιοχή για τη δημιουργία μητροπολιτικής ζώνης πρασίνου επαναλαμβάνεται και σε νεότερα νομοθετήματα και σε μελέτες που εκπονήθηκαν μετά από ανάθεση του ΥΠΕΚΑ.

9. Ωστόσο, με το ν. 4062/12 (Αξιοποίηση του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού κλπ) [ΦΕΚ Α 70] η αξιοποίηση της ένδικης έκτασης συνιστά σκοπό έντονου δημοσίου συμφέροντος με τον οποίο επιδιώκεται ιδίως, μεταξύ άλλων, η συμβολή στους εθνικούς δημοσιονομικούς και αναπτυξιακούς στόχους «για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας και την προσέλκυση επενδύσεων και δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας για την οικονομία της Αττικής και εν γένει της χώρας..» Ωστόσο, το Ελληνικό Δημόσιο μεταβιβάζει σε μια Ανώνυμη Εταιρεία την εκπλήρωση

του σκοπού ενός «έντονου» δημόσιου συμφέροντος για να συμβάλει «στους εθνικούς δημοσιονομικούς και αναπτυξιακούς στόχους», χωρίς το Ελληνικό Δημόσιο να καθορίζει ποιοι είναι οι στόχοι αυτοί, αν και όφειλε να το πράξει . Αντ' αυτού «παραδίδει» ένα μεγάλο μέρος της δημόσιας περιουσίας, χωρίς να διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική αποδοχή της οποιασδήποτε αξιοποίησης.

10. Με τα δεδομένα αυτά είναι προφανές ότι η προσβαλλόμενη πράξη βρίσκεται σε αντίθεση με το σκοπό της αιφόρου ανάπτυξης και θα πρέπει να ακυρωθεί από το Δικαστήριό Σας.

Δ. Παραβίαση της οδηγίας 2001/42 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων.

1. Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2001/42, σκοπός της είναι η υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας ότι, σύμφωνα με την οδηγία αυτή, θα γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 2001/42: «Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας: α) ως “σχέδια και προγράμματα” νοούνται τα σχέδια και προγράμματα [...] καθώς και οι τροποποιήσεις τους: – που

εκπονούνται ή/και εγκρίνονται από μια αρχή σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή που εκπονούνται από μια αρχή προκειμένου να εγκριθούν, μέσω νομοθετικής διαδικασίας, από το Κοινοβούλιο ή την κυβέρνηση, και – που απαιτούνται βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, β) ως “εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων” νοείται η εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης, η διεξαγωγή διαβουλεύσεων, η συνεκτίμηση της περιβαλλοντικής μελέτης και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη αποφάσεων καθώς και η παροχή πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9, [...]».

3. Σύμφωνα δε με το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας: «1. Πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9, για σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 4, και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα σχέδια και προγράμματα: α) τα οποία εκπονούνται για τη γεωργία, δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό, χωροταξία ή χρήση του εδάφους και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας 85/337, [...] 3.
4. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 σχέδια και προγράμματα που καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο [...] υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων μόνον όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. [...] 5. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον τα σχέδια και

προγράμματα που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους 3 και 4 ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον είτε εξετάζοντας χωριστά κάθε περίπτωση είτε καθορίζοντας συγκεκριμένους τύπους σχεδίων και προγραμμάτων είτε συνδυάζοντας τις δύο αυτές προσεγγίσεις.

5. Προς τον σκοπό αυτό τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη σε κάθε περίπτωση τα κατάλληλα κριτήρια που εκτίθενται στο παράρτημα II προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα σχέδια και προγράμματα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.».
6. Η ως άνω οδηγία μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την κοινή απόφαση 107017 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων, του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, της 28ης Αυγούστου 2006 (ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28-8-2006).
7. **Στην προκειμένη περίπτωση**, αν και η προσβαλλόμενη απόφαση κάνει μνεία στην έγκριση του Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης της ένδικης έκτασης, το οποίο ως «σχέδιο» εμπίπτει προφανώς στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2001/42 ουδεμία αναφορά υπάρχει ούτε στην προηγούμενη εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ούτε στην αναγκαιότητα εκπόνησής της, παράλειψη η οποία υπογραμμίζει ακόμη περισσότερο την παντελή έλλειψη του Ελληνικού Δημοσίου να διασφαλίσει το γενικότερο δημόσιο συμφέρον από την επικείμενη αξιοποίηση της έκτασης του πρώην Αεροδρομίου του Ελληνικού.

- 8. Πράγματι,** παρά το γεγονός ότι πρόκειται για την αξιοποίηση μιας τεράστιας έκτασης στην οποία θα ακολουθήσουν, μετά βεβαιότητας έργα τα οποία θα αδειοδοτηθούν σύμφωνα με την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία (δυνάμει ιδίως του ν. 1650/86, όπως τροποποιήθηκε από το ν.3010/2002 και των κατ'έξουσιοδότηση αυτών εκδοθεισών Υπουργικών αποφάσεων) δεν προηγήθηκε ούτε επιβλήθηκε η εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Επισημαίνεται ότι η εκπόνηση μιας στρατηγικής μελέτης θα εξασφάλιζε την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών παραμέτρων στον οικονομικό σχεδιασμό και προγραμματισμό με τελικό σκοπό την ενιαία χάραξη αναπτυξιακής και περιβαλλοντικής πολιτικής για την αξιοποίηση του πρώην Αεροδρομίου του Ελληνικού (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 3650/2010).
- 9.** Προσθέτως, το Ελληνικό Δημόσιο με την προσβαλλόμενη πράξη μεταβιβάζει τη δημόσια περιουσία στο ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε χωρίς να γνωρίζει καν τι είδους αξιοποίηση θα πραγματοποιηθεί ώστε να συνάδει με το δημόσιο συμφέρον και τη βιώσιμη ανάπτυξη, που μόνο αν είχε προηγηθεί ΣΜΠΕ θα μπορούσε να γνωρίζει. Η παράλειψη αυτή επίσης έχει ως αποτέλεσμα να μην προηγηθεί η απαραίτητη διαβούλευση που απαιτούν οι διατάξεις της οδηγίας με το ενδιαφερόμενο κοινό και τους αρμόδιους φορείς και να μη χορηγηθεί η σχετική πληροφόρηση παραβιάζοντας τις κείμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, έτσι ώστε να καθίσταται μη νόμιμη η προσβαλλόμενη πράξη που θα πρέπει να ακυρωθεί από το Δικαστήριό Σας.

Επειδή η παρούσα αίτηση ακυρώσεως ασκείται με προφανές έννομο συμφέρον.

Επειδή η υπ' αριθ. **225/10-1-2013** απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, δημοσιεύθηκε στις 10-1-2012 και, συνεπώς, εμπρόθεσμα την προσβάλλουμε ενώπιον του Δικαστηρίου Σας, εντός της νόμιμης προθεσμίας.

Επειδή με την υπ' αριθ. **225/7-1-2013** προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζονται κατάφωρα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα και συνταγματικές διατάξεις.

Επειδή η παρούσα αίτηση ακυρώσεως είναι βάσιμη, νόμιμη και αληθής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Καθώς και για όσα επιφυλασσόμεθα να προσθέσουμε κατά τη συζήτηση της παρούσης, καθώς και με την επιφύλαξη κάθε άλλου νομίμου δικαιώματός μας.

ΖΗΤΟΥΜΕ

Να γίνει δεκτή η παρούσα αίτησή μας.

Να ακυρωθεί η υπ' αριθ. **225/7-1-2013** απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, με θέμα τη μεταφορά στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, κατά τις διατάξεις του ν.3986/2011 (Α' 152).

Να καταδικαστεί ο αντίδικος στο σύνολο της δικαστικής μας δαπάνης.

Αθήνα, 7 Μαρτίου 2013

Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος